

zane, a więc powinny posiadać koncesję uprawiającą do prowadzenia tego typu działalności.

Napełniane tam butle są kontrolowane indywidualnie każda pod względem ciężaru własnego i ładowane gazem do masy 11 kg z tolerancją 0,1 kg.

Ważne jest również to, że np. ładowane butle w znanych przedsiębiorstwach GASPOPL są kontrolowane pod względem szczelności i gaz w trakcie napełniania jest oczyszczany. Warto wiedzieć, że butle powinny być napełniane w temperaturze nie więcej niż kilka stopni niższej od temperatury użytkowania butli (ok. 15°C). Po przeniesieniu butli do cieplejszego pomieszczenia gaz płynny ulega rozprężeniu, co w przypadku znacznej różnicy temperatur może być bardzo groźne, zwłaszcza jeśli butla jest przepelniona. Dlatego ważenie butli przed napełnieniem jest szczególnie ważne zimą. Ponadto korzystając z butli gazowej należy zachować odpowiednie środki bezpieczeństwa podczas ich przechowywania. Butle z gazem płynnym przechowywane w domu najlepiej umieszczać w szafkach przyściennych, które mają górne i dolne otwory wentylacyjne. Pamiętajmy, że nie wolno umieszczać butli w sypialniach, pralniach ustępach i spiżarniach oraz w pomieszczeniach z podłogą poniżej poziomu terenu (w piwnicach).

Ziemniak w Belgii

Philippe BURNY
Benon GAZIŃSKI
ART w Olsztynie

Powierzchnia uprawy ziemniaków w Belgii, w latach 1968-1995 wykazywała zmiany sprowadzające się do dwóch podokresów. W latach 1968-1983 dominowała wyraźnie tendencja spadkowa (nastąpiło zmniejszenie arealu upraw z 47 148 do 34 473 ha, a więc o 27%). Trend ten w połowie lat 80 uległ odwróceniu. Kierunki zmian są różne w poszczególnych grupach odmianowych.

W pierwszym podokresie (1968-1983) spadek powierzchni upraw wynikał przede wszystkim z ograniczenia o połowę arealu zajmowanego przez tradycyjną odmianę średnio wczesną Bintje. W tym samym czasie powiększały się zasiewy odmian średnio późnych i późnych do ponad 15 tys. ha (wzrosło ponad 50%).

Powierzchnia zajmowana przez ziemniaki wczesne była ustabilizowana pomiędzy trzema a czterema tysiącami hektarów.

Po 1983 roku powierzchnia upraw wzrosła o ok. 50%, osiągając w 1995 roku 54 953 ha. Łączy się to przede wszystkim z przejściem do ofensywy odmiany Bintje. Na jej sukces w ostatnich kilkunastu latach złożyły się różne czynniki, w tym: dostępność sadzeniaków, jego wysoka jakość, polepszanie technik uprawy (np. ogromna większość belgijskich rolników odnawia sadzeniaki każdego roku), jak również rozwój przetwórstwa spożywczego (w Belgii nie wytwarza się z ziemniaków krochmalu i spirytusu) oraz ekspansja eksportu.

W tym samym czasie blisko trzykrotnie (z 23 tys. ha w roku 1987 do 7,5 tys. ha w 1995) spadła powierzchnia upraw odmian średnio późnych i późnych.

Nowym zjawiskiem (ostatnie pięciolecie) jest podwojenie się (w porównaniu z latami 1968-89) obszaru uprawy ziemniaków wczesnych, który osiągnął obecnie (1995) powierzchnię blisko 9,5 tys. hektarów.

Zbiory ziemniaków w latach 1968-1983 były dość ustabilizowane i wahały się wokół 1,5 mln ton rocznie. Następnie wzrastały głównie wskutek powiększenia powierzchni upraw, by osiągnąć w 1992 roku 2,6 mln ton. W ostatnich latach zbiory spadły, utrzymując się jednak na poziomie powyżej 2 mln ton.

W strukturze zbiorów dominuje odmiana Bintje (ponad 2 mln ton w roku 1992 i ok. 1,5 mln ton w l. 1994-1995). Wyraźnie wzrosły również zbiory ziemniaków wczesnych. Spadły natomiast ziemniaków późnych – wzrost plonów nie rekompensował ubytku powierzchni uprawy.

Organizacja skupu dokonywana jest przez rynek hurtowy, poprzez który zaopatrywane są supermarkety, sklepy detaliczne i zakłady przetwórcze. Bezpośrednia sprzedaż konsumentom przez samych rolników występuje na ograniczoną skalę, głównie w Walonii. Do przetwórstwa trafia blisko 30% zbieranych ziemniaków, na pasze – ok. 8%, a straty szacuje się na poziomie ok. 3%. Podobnie, jak w innych krajach, ceny ziemniaków są niestabilne i kształtują się w pewnych cyklach, trwających zwykle ok. trzech lat – tendencja wzrostowa trwa średnio ok. 17 miesięcy, a spadkowa – 18 miesięcy. Obraz ten coraz bardziej komplikuje się pod wpływem umiędzynarodowienia się rynku ziemniaków.

Handel zagraniczny ziemniakami odznacza się znaczną dynamiką obrotów. Import ziemniaków w okresie od 1968/69 do 1992/93 powiększył się pięciokrotnie (ze 170 do 850 tys. ton). Tempo wzrostu eksportu było jeszcze większe – ze 107 do 1850 tys. ton. Poziom samozaopatrzenia w ziemniaki w 1968/69 wynosił 96%, a w roku 1993/94 osiągnął ok. 172%. Głównymi odbiorcami belgijskich ziemniaków są: Francja, Holandia i Portugalia. Kraj ten jest jednak importem netto sadzeniaków.

Badania naukowe nad ziemniakami prowadzone są w Belgii na stosunkowo niewielką skalę.

Wartość użytkowa różnych rodów przed wpisaniem ich do krajowego katalogu nowych odmian określana jest w Centrum Badań Rolniczych w Gembloux. Największym ośrodkiem badań nad ziemniakami jest jednak doświadczalna stacja rolnicza Haute-Belgique w Libramont. Wyhodowana tutaj odmiana **Gasore** została w 1995 roku wpisana do rejestru odmian. Jest to sukcesem belgijskich hodowców, gdyż tam uprawia się prawie wyłącznie odmiany obce, głównie holenderskie. Stacja w Libramont stanowi też znany ośrodek rozwoju technik mikrorozmnazania ziemniaków. Wykazuje ona także usługowo kontrolę jakości sadzeniaków.

Międzynarodowe Dni Pola '97

Będzie nam niezmiernie miło gościć Państwa na naszym stoisku wystawowym podczas „Międzynarodowych Dni Pola '97” 20-22 czerwca 1997 r. na terenie ODR Marszew koło Pleszewa, woj. kaliskie.

Zapraszamy również bardzo serdecznie na organizowane przez nas „Dni Pola”, które odbędą się na naszych czterech polach demonstracyjnych. Początek imprez: godzina **9.30**, przewidywany koniec: około godziny **15.00**.

- 1 lipca** – Pagów (koło Namysłowa, woj. opolskie)
- 2 lipca** – Jarosławiec (koło Środy Wielkopolskiej, woj. poznańskie)
- 3 lipca** – Prusinowo (koło Gryfic, woj. szczecińskie)
- 4 lipca** – Szestno (koło Mrągowa, woj. olsztyńskie)

Jeśli mają Państwo jakiegokolwiek pytania dotyczące organizacji naszych „Dni Pola”, prosimy o kontakt telefoniczny (022) 659-21-42.

Licząc na spotkanie i rozmowę z Państwem pozdrawiamy.

BASF Polska
Dział Agro